

Hälso- och sjukvårdsnämnden (för kännedom)

Granskning av följsamhet till Nationella riktlinjer astma och KOL – uppföljning

Regionens revisorer ansvarar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket beskrivs de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Utifrån granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och utifrån denna sammanställs en revisionsplan. I "Revisionsplan 2023" ingår bland annat en uppföljning av den granskning som revisorerna genomförde avseende Nationella riktlinjer astma och KOL under 2018.

Astma och KOL är två olika kroniska luftvägssjukdomar som orsakar betydande sjuklighet och lidande hos en stor andel av befolkningen. Båda är viktiga att diagnostisera så tidigt som möjligt för att ge rätt vård. I Sverige har cirka 800 000 personer astma och 500 000 personer har KOL. Detta medför, förutom lidande för de drabbade, stora kostnader för samhället, både i form av direkta kostnader för hälso- och sjukvården och indirekta kostnader i form av arbetsbortfall.

Utifrån de rekommendationer som framfördes i granskningen 2018 har följande revisionsfrågor formulerats för denna uppföljande granskning:

Har Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- säkerställt att de uppgifter som registreras i det nationella kvalitetsregistret för astma respektive KOL-vården har en hög täckningsgrad (vilket är viktigt för uppföljning och för att kunna granska de medicinska resultaten)?
- vidtagit åtgärder för att hantera skillnader mellan vårdcentralerna i Värmland, vad gäller resultat inom astma- respektive KOL-vården, (detta för att vården ska kunna tillhandahållas på jämlika grunder i länet)?

Det övergripande syftet med denna uppföljning var att se vilka åtgärder som Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit med anledning av de synpunkter och rekommendationer som framfördes i revisorernas granskning år 2018.

Enligt vad som framkommit i arbetet med denna uppföljande granskning är primärvårdens anslutningsgrad till Luftvägsregistret 100-procentig. Samtliga berörda vårdcentraler i Region Värmland är anslutna och rapporterar via direktöverföring till Luftvägsregistret. Täckningsgraden är dock fortfarande låg. Detta anges bland annat bero på att arbetet inte alltid sker på ett strukturerat sätt utifrån vad som anges i riktlinjer och rutiner samt att patientmöten inte prioriteras i den omfattning som skulle krävas för att nå följsamhet till riktlinjerna.

I granskningen har också framkommit att det vidtagits flera åtgärder, bland annat i syfte att göra astma- och KOL-vården mer jämlik över länet. Detta har framför allt skett genom framtagande av styrdokument samt informations- och utbildningsinsatser.

Det finns dock fortfarande brister vad gäller efterlevnad av de nationella riktlinjerna. Orsakerna till detta sammanfaller troligen med de ovan angivna orsakerna till att täckningsgraden fortfarande är låg samt att certifieringsarbetet inom astma- KOL-vården avstannat sedan den förra granskningen genomfördes (2018).

Vi har dessutom uppfattat att efterlevnaden, av regioninterna rutiner och övriga styrdokument i vissa avseenden, är bristfällig. Exempel på detta är att rutinerna "Strukturerad väntelista i Planerade vårdåtgärder" och "Astma/KOL-mottagning på vårdcentral" inte efterlevs i alla delar.

Den sammanfattande bedömningen att det vidtagits åtgärder utifrån de iakttagelser och synpunkter som framfördes i 2018 års granskning. Det kan konstateras att certifieringsarbetet vid vårdcentralerna har avstannat sedan den föregående granskningen.

De åtgärder som vidtagits består bland annat av fastställande av riktlinjer, processer för införande och uppföljning av kunskapsstöd, identifiering av eventuella kunskapsluckor och framtagande av en digital utbildning. Det kan dock noteras att det fortfarande finns vissa brister vad gäller följsamheten till de Nationella riktlinjerna och även till de regioninterna styrdokumenterna.

Revisorerna översänder härmed rapporten för kännedom.

Håkan Axelsson
ordförande

Ingela Wretling
vice ordförande